

STAVANGER KOMMUNE

Justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Oppvekst og levekår
Levekår

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6
Telefon: 51508500. Faks: 51508555
E-post: postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

DERES REFERANSE

VÅR REFERANSE
ROV-08/3117

ARKIVNR.
F40

JOURNALNR.
24877/08

DATO
29.04.2008

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG OM UTVIDELSE AV SYSTEM MED POLITIATTEST FOR PERSONER SOM SKAL HA OPPGAVER KNYTTET TIL MINDREÅRIGE

Stavanger kommune viser til høring vedrørende forslag om utvidelse av system med politiattester for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige, oversendt ved Justis- og politidepartementets brev av 12.02.2008.

Forslag til høringsuttalelse ble lagt frem for politisk behandling i henholdsvis kommunalstyret for levekår og kommunalstyret for oppvekst i møte 22.04.2008. Kommunalstyrene fattet følgende vedtak:

Kommunalstyret gir sin tilslutning til fremlagte forslag til høringsuttalelse.

Kommunalstyret vil presisere at domstolene i større grad burde fradømme rettigheter til arbeid og oppgaver overfor mindreårige i hver enkelt sak, slik at større grad av individualitet, som er vesentlig for strafferettspleien, ivaretas. Departementet bør drøfte / vurdere dette nærmere.

Stavanger kommunes høringsuttalelse, som fikk sin tilslutning i kommunalstyrene, er følgende:

Stavanger kommune vil innledningsvis bemerke at kommunen stiller seg positiv til at man tar opp til vurdering en utvidelse av dagens system for politiattester i forhold til personer som skal ha oppgaver overfor mindreårige. Dagens ordning, hvor kun seksualforbrytelser fremgår av de aktuelle politiattestene, er etter Stavanger kommunes oppfatning ikke tilstrekkelig for å beskytte barn og unge som for eksempel mottar tjenester fra kommunen. Også andre straffbare handlinger kan tilsi at vedkommende overtredet ikke har tilstrekkelig dømmekraft og grenser i forhold til å utføre oppgaver overfor mindreårige.

Hva gjelder seksualforbrytelser, er Stavanger kommune enig i at straffebudene fremgår på de aktuelle politiattestene som foreslått i høringsnotatet. Dette omfatter også straffeloven § 201 a (grooming) som etter gjeldende rett ikke fremgår av aktuelle politiattester. Straffebudet ble

vedtatt 13. april 2007, og skal hindre at barn utsettes for alvorlige seksuelle overgrep. Beskyttelseshensynet tilsier klart at også dette straffebudet bør fremgå av de aktuelle politiattestene.

Stavanger kommune er videre enig i at det foretas en enhetlig regulering av politiattester hva gjelder seksualforbrytelser. Disse forbrytelsene er generelt grove i sin natur, har svært stort skadepotensial for offeret, og demonstrerer slik sviktende dømmekraft hos overgriper at vedkommende uansett ikke bør få oppgaver rettet mot mindreårige.

Når det gjelder seksualforbrytelser høringsnotatet foreslår ikke skal fremgå av de aktuelle politiattestene, savner Stavanger kommune en mer utfyllende begrunnelse for dette. Det ville etter Stavanger kommunes oppfatning vært naturlig at høringsnotatet grunnga sitt forslag med en bredere vurdering av hvorvidt personer som begår de aktuelle forbrytelsene, kan sies å representere en fare for overgrep eller alvorlig skadelig innflytelse på mindreårige, herunder hvorvidt det for eksempel foreligger forskning på området. Stavanger kommune finner det på denne bakgrunn vanskelig å ta stilling til hvorvidt disse aktuelle seksualforbrytelsene bør fremgå av de aktuelle politiattestene. Det avgjørende for vurderingen må imidlertid under alle omstendigheter være hvorvidt overtredelse av disse straffebudene medfører økt risiko for overgrep mot eller alvorlig skadelig innflytelse på barn og unge.

Stavanger kommune er enig i at konsekvensene av anmerkning om seksualforbrytelser på politiattesten skal være at vedkommende ikke får ha oppgaver overfor mindreårige.

Når det gjelder spørsmålet om volds-, rans- og narkotikabestemmelsene skal fremgå av de aktuelle politiattestene, foreslår departementet at konsekvensene av anmerkning på politiattest skal avgjøres av det enkelte fagdepartement.

Spørsmålet om disse bestemmelsene bør fremgå må vurderes opp mot bl.a. hensynet til personvern samt resosialiseringshensynet. For at man skal tilsidesette disse hensynene, må det godtgjøres at det foreligger et sterkt nok behov for at de aktuelle straffebudene fremgår av politiattesten. Så lenge det ikke foreligger en avklaring fra det enkelte fagdepartement på hva konsekvensen av en slik anmerkning på politiattesten skal føre til, vanskeliggjør dette etter Stavanger kommunes oppfatning høringsinstansenes vurdering av behovet for at straffebestemmelsene fremgår. Det er av grunnleggende viktighet at vurderingen av hvilke straffebud som skal fremgå av politiattesten, har sammenheng med hvilke behov for informasjon om lovovertridelser de enkelte fagområder har. Det kan i denne sammenheng tenkes at ulike fagområder som jobber med mindreårige har ulike behov i forhold til informasjon om lovovertridelser. Stavanger kommune vil likevel under de foreliggende omstendigheter kommentere de ulike straffebudene på generelt grunnlag.

Når det gjelder voldsbestemmelsene, er Stavanger kommune enig i at de grove tilfellene av legemskrenkelser, forsettlig drap og straffebud vedrørende mishandling i nære relasjoner og menneskehandel bør fremgå av de aktuelle politiattestene. Det kan riktignok argumenteres for at dette også vil omfatte overtredelser som ikke nødvendigvis retter seg mot barn, og hvor det ikke nødvendigvis i den enkelte sak foreligger et særskilt skadepotensial mot barn hos overtrederen. Imidlertid er det her tale om grove voldsforbrytelser. Etter Stavanger kommunes oppfatning har en person som har begått en slik forbrytelse, utvist så sviktende dømmekraft at vedkommende ikke bør ha oppgaver rettet mot barn. Hensynet til overtrederes resosialisering ivaretas etter

Stavanger kommunes oppfatning i tilstrekkelig grad av at voldsbestemmelsene, med unntak av forsettlig drap, foreslås tidsbegrenset på politiattesten.

Når det gjelder ransbestemmelsene, er Stavanger kommune i tvil om disse bør fremgå av de aktuelle politiattestene. Grovt ran omfatter bl.a. ran ved bruk av grov vold. Ved simpelt ran vurderes handlingen totalt sett ikke som like grov. Samme hensyn som gjør seg gjeldende i forhold til voldsbestemmelsene, se forrige avsnitt, gjør seg etter Stavanger kommunes oppfatning i utgangspunktet gjeldende også i forhold til grovt ran. Dette tilsier at grovt ran bør fremgå av de aktuelle politiattestene. Imidlertid kan vurderingen av om et ran skal bedømmes som simpelt eller grovt, også bero på andre forhold enn viljen til bruk av tvang og makt, bl.a. størrelsen på utbyttet. Stavanger kommune er likevel av den oppfatning at grove ran representerer en så alvorlig forbrytelse at det bør fremgå av politiattestene – overtredere har ved grovt ran i mange tilfeller demonstrert en slik vilje til bruk av tvang og makt for å oppnå egen fordel at vedkommende må anses uskikket til å ha oppgaver overfor mindreårige.

Hva gjelder simpelt ran, omfattes i henhold til gjerningsbeskrivelsen i straffeloven § 267 de tilfeller hvor en person bemektiger seg andres gjenstand i vinnings hensikt bl.a. ved å ”*utøve vold mot en person eller sette ham ute av stand til forsvar eller ved hjelp av trusler (...) fremkaller alvorlig frykt for vold mot noens person.*” Som nevnt i forrige avsnitt vurderes handlingen ved simpelt ran ikke som totalt sett like grov som ved grovt ran. Gjerningsbeskrivelsen tilsier imidlertid at man i mange tilfeller ligger tett opp mot voldsbestemmelsene hva gjelder alvorlighetsgrad, noe som tilsier at også simpelt ran bør fremgå av de aktuelle politiattestene.

Stavanger kommune er enig i at straffeloven § 162 om narkotikaforbrytelser fremgår av de aktuelle politiattestene, særlig sett i forhold til formålet om å forhindre alvorlig skadelig innflytelse på barn og unge. Overtredere vil i mange tilfeller som omfattes av § 162 ha utvist manglende empati og dømmekraft i forhold til andre mennesker, og bør derfor ikke ha oppgaver overfor mindreårige.

Legemiddeloven § 31, jfr § 24, 1. ledd vedrørende besittelse og bruk av narkotika regnes ikke i seg selv for å være en alvorlig forbrytelse som påfører andre mennesker skade. Det er ingen automatikk i at en person som tidligere har brukt narkotika representerer en fare for mindreårige – bestemmelsene i legemiddeloven omfatter også personer som for eksempel brukte cannabis en gang i ungdommen, og deretter aldri har brukt narkotika igjen.

Stavanger kommune er av den oppfatning at politiattester i forhold til personer som skal ha oppgaver overfor barn bør forbeholdes alvorlige forbrytelser, hvor det generelt kan antas at overtredere utgjør en potensiell fare for mindreårige. Personvernet og resosialiseringshensynet tilsier at man bør utvise forsiktighet med å utvide politiattestene til også å omfatte mindre alvorlige forbrytelser. Dersom politiattestene blir svært omfattende, er det etter Stavanger kommunes oppfatning også en fare for at attestene blir en ”sovepute” for arbeidsgiver, d.v.s. at arbeidsgiver i for stor grad stoler på politiattesten i stedet for å foreta en grundig individuell vurdering av søker, for eksempel ved innhenting av referanser.

Stavanger kommune mener ovennevnte tilsier at legemiddelovens bestemmelser om besittelse og bruk av narkotika ikke bør fremgå av de aktuelle politiattestene.

Stavanger kommune er enig i at seksualforbrytelser og forsettlig drap fremgår uten tidsbegrensning av de aktuelle politiattestene, mens de øvrige straffebudene anmerkes med de tidsbegrensninger som følger av strafferegistreringsloven § 6.

Stavanger kommune er enig i at også verserende saker, d.v.s. siktelser og tiltaler, skal fremgå av politiattesten, samt ilagte forelegg.

Stavanger kommune kan ikke se at departementet har vurdert hvorvidt politiattest kun skal foreligge ved ansettelse, eller om arbeidsgiver også kan kreve politiattest i et løpende ansettelsesforhold. Hensynene som taler for politiattest i utgangspunktet, taler etter Stavanger kommunes oppfatning også for at det bør foreligge en adgang for arbeidsgiver til også å kreve politiattest i løpende ansettelsesforhold. Departementet bes vurdere dette.

Stavanger kommune vil i tillegg til ovennevnte be departementet vurdere om det burde foreligge felles regler for oppbevaring av politiattester hos den enkelte arbeidsgiver. Pr i dag foreligger det ulike bestemmelser om tidsrom for pliktig oppbevaring på de ulike virksomhetsområdene, en ulikhet som synes noe vilkårlig.

Med hilsen

Per Haarr
direktør

Marit Bore
konst. levekårsjef

Ragnhild Øvrebø
saksbehandler